

L2015

Vår referens
Miljöavdelningen
Kulturmiljöenheten
Olof Martinsson
040/044-25 24 76

Hässleholms Industribyggnads AB
Stadshuset
281 80 Hässleholm

 Riksantikvarieämbetet
Ink. 2006 -05- 29
ad 311-625-2006
Dnr:

Ifrågasatt byggnadsminnesförklaring av Mölleröds Kungsgård, Finja-Mölleröd 1:65, (Hässleholms socken) Hässleholms kommun.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar att häva byggnadsminnesförklaringen av Mölleröds Kungsgård på fastigheten Finja-Mölleröd 1:65 i Hässleholms kommun.

Redogörelse för ärendet

Mölleröds Kungsgård förklarades den 25 januari 1935 för statligt byggnadsminne. Med anledning av att skyddsföreskrifter saknades beslutade regeringen, den 30 maj 2002, att fastställa nya skyddsföreskrifter för byggnadsminnet samt att utöka det så att även gårdens huvudbyggnad omfattades av skyddet. Den 22 januari 2004 övergick Mölleröds Kungsgård med full äganderätt till Hässleholms kommun och ansvaret som tillstånds- och tillsynsmyndighet övergick därmed till länsstyrelsen.

Mölleröds Kungsgård ligger på Hovdalafältet utanför Hässleholm. Gården och platsen har en lång kontinuitet och har brukats sedan tidigt 1600-tal. Gården hörde till Mölleröds slott som uppfördes kring den här tiden. 1678 brändes slottet och delar av gården av snapphanar. Det enda som idag står kvar av den tidiga bebyggelsen är en ekonomilänga i gråsten från 1600-talet som nu ingår i byggnadsminnet. Gårdens nuvarande huvudbyggnad uppfördes i början av 1800-talet efter A P Bomans normalritning från 1810 för ryttmästarboställe. De övriga ekonomilängorna, stallet från 1837 och ladugården från 1819, inramar tillsammans med logen från 1600-talet en större gård avskild från huvudbyggnaden. I övrigt finns det inom skyddsområdet ytterligare två byggnader som tillkommit i ett senare skede och som inte ingår i byggnadsminnet. En bostadslänga som är placerad intill huvudbyggnaden samt ett garage i anslutning till huvudbyggnadens gårdsplan.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 70	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 70	5050-3739		

Gården beboddes och brukades in på 1950-talet. Därefter tog militären över förvaltningen av ekonomibyggnaderna varvid huvudbyggnaden alltmer förföll. I slutet av 1970-talet fick Hemvärnet tillträde till huvudbyggnaden. Genom frivilligt arbete renoverade de byggnaden som då var i mycket dåligt skick. Interiört och exteriört har renoveringen inneburit negativa förändringar. Dock är planlösningen på bottenvåningen i sina huvuddrag bevarad. Sedan gårdens olika byggnader uppfördes har de genomgått ett antal förändringar som påverkat de kulturhistoriska värdena i en negativ riktning.

Mölleröds Kungsgård saknar idag skydd via den kommunala planeringen. På fastigheten finns en (1) registrerad fornlämning.

I de av regeringen fastställda skyddsföreskrifterna för Mölleröds kungsgård gäller bland annat att:

"Byggnaderna får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras."

"Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial, färger och metoder, på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar."

Länsstyrelsen har haft underhandskontakt med Riksantikvarieämbetet som också yttrat sig i ärendet (Se bilaga 1) samt Hässleholms Industribyggnads AB, ägare till Mölleröds Kungsgård. Hässleholms Industribyggnads AB beslutade vid ett styrelsemöte den 7 december 2005 att man önskar att länsstyrelsen häver byggnadsminnet och att ett framtida skydd av byggnaderna skall ges via den kommunala detaljplaneringen. Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne har yttrat sig i ärendet. (Se bilaga 2)

Skäl för beslut

Av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm, KML, framgår att en byggnad som genom sitt kulturhistoriska värde är synnerligen märklig får förklaras som byggnadsminne. Av 3 kap 15 § KML framgår att länsstyrelsen får häva en byggnadsminnesförklaring som framstår som ändamålslös.

Länsstyrelsen anser att de förändringar som skett för byggnaderna vilka ingår i byggnadsminnet inte tagit sin utgångspunkt i ovan nämnda skyddsbestämmelser. Förändringarna har inneburit att byggnadernas kulturhistoriska värden till stor del gått förlorade. Byggnadsminnet har dessutom under nästan 70 år stått utan skyddsföreskrifter och tillsyn vilket har inneburit att byggnaderna genomgått förändringar som inverkat negativt på det kulturhistoriska värdet. För ekonomibyggnaderna handlar det om takmaterial som plåt och eternit samt sekundära fasadmateriäl. Huvudbyggnaden har genomgått stora förändringar såväl exteriört som interiört. Nämnas kan takfönster, altaner och en tillbyggnad göras. Ovanstående förändringar har alla tillkommit utan hänsyn till byggnadernas originalutförande och byggnadsskick. Utifrån det faktum att det har skett stora förändringar som inverkat negativt på det kulturhistoriska värdet anser länsstyrelsen det omöjligt att bedriva tillsyn utifrån de krav som ställs i skyddsföreskrifterna.

Mölleröds Kungsgård med dess byggnader, gamla ekar och slottsruin utgör en väl sammanhållen miljö ur ett kulturhistoriskt perspektiv men länsstyrelsen anser att själva platsen är av större betydelse för det kulturhistoriska värdet än byggnaderna i sig. De två byggnaderna som inte ingår i byggnadsminnet bidrar dessutom till att kopplingen mellan ekonomibyggnaderna och huvudbyggnaden delvis gått förlorad. För att säkerställa de kulturhistoriska värdena som Mölleröds Kungsgård innehar bör gården och den omkringliggande miljön få ett framtida skydd genom den kommunala detaljplaneringen. Detta är något som Hässleholms kommun sagt sig vara villig att ombesörja.

Våren 2005 färdigställdes en rapport från institutionen för Konst- och Musikvetenskap vid Lunds universitet om skånska officersboställen¹. Enligt den framgår att det finns ett antal välbevarade officersboställen och kungsgårdar, uppförda enligt så kallade normalritningar, i Skåne. Många av dessa är ur många aspekter mer välbevarade än Mölleröds Kungsgård.

Utöver Mölleröds kungsgård är idag Lillö Kungsgård utanför Kristianstad skyddad som statligt byggnadsminne. Lillö Kungsgård uppfördes 1796 enligt Palmstedts normalritning från 1786 för officersboställen.

¹ Persson, Märten. Institutionen för Konst- och Musikvetenskap vid Lunds Universitet, *Officersboställen – ett skånskt kulturarv att vårda*, Lund 2005

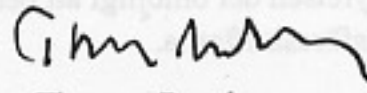

Med hänvisning till ovan anförda anser länsstyrelsen att Mölleröds Kungsgård ej uppfyller de krav på synnerlig märklighet som erfordras för en byggnadsminnesförklaring enligt 3 kap 1 § KML och att skyddet därför framstår som ändamålslost.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit tf landshövding Lise-Lotte Reiter, bebyggelseantikvarie Olof Martinsson och länsantikvarie Thomas Romberg, föredragande.

Enligt 3 kap. 19 § andra stycket KML kan detta beslut överklagas endast av Riksantikvarieämbetet.

Lise-Lotte Reiter

Thomas Romberg

Bilagor

- 1) Riksantikvarieämbetets yttrande, 2006-03-23
- 2) Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne, yttrande, 2006-03-17

Kopia

Riksantikvarieämbetet (+bilaga 2 och Hässleholms industribyggnads AB, utdrag ur protokoll nr 6:05, 2005-12-07)

Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne
Hässleholms kommun, stadsbyggnadskontoret
Hässleholms kommun, Lantmäterimyndigheten
Kulturmiljö